

ચતુર-વિજય.

શંકર વિજય રાંદેર નાટક મંડળી
ને માટે.

રચનાર

વ્યાસનિર્ભયશંકર મંછારામ. રાંદેરવાળા

સને ૧૮૬૭ ના રપમા આકટ પ્રમાણે રજીસ્ટર
કરાવીછે.

સુરત.

"ધી રાઈઝીંગ સ્ટાર" પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં ગગારામ
આત્મારામ પંડીતે છાપ

સંવત ૧૯૫૧

સને ૧૮૯૫.

કીમત ૦-૨-૦

પાત્રોના નામ.

માનસિંહ— ભરતપુરનો રાજા

બળદેવસિંહ માનસિંહનો સેનાપતી.

અતુરસિંહ—માન-ના વંશનો ગરાસિયો, બળ-નો ભત્ર.

વિજય— બળદેવનો પુત્ર પ્રેમપ્રભાનો પતી.

મગહરશંકર—માનસિંહનો પ્રધાન.

છગનલાલ—માનસિંહનો કોઠવાલ.

દેવજી— માનસિંહનો ખાસ નોકર.

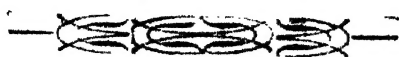
પ્રિયવદા— વિજયની મા. બળદેવની સ્ત્રી

પ્રેમપ્રભા— માનસિંહની પુત્રી. વિજયની સ્ત્રી.

લાલ— દેવજીની વહુ.

બાદશાહ હુસેન છોકરાં સિપાઈઓ નજર મોજી વિવિધ

ટુંક સાર.

વિજય અને પ્રેમપ્રભા યોડો વખતથી શાળામાંથી હઠ્યા છે; પ્રેમે પરસ્પરનાં હૃદયમાં વાસ કર્યો છે; વિજયના પિતા બળદેવ-સિંહ, પ્રેમપ્રભાના પિતા મહારાજ માનસિંહના સગા અને સેનાપતી છે, બળદેવે ઇંગ્રેજ લશ્કરમાં નોકરી કરી શિખી પોતાનાં દેશી લશ્કરમાં સુધારો કર્યો હતો; રાજ્યનાં બીજા દરેક નોકરો-થી બહાદુર બળદેવ માનસિંહને વધારે માનીતો થયો હતો; પ્રધાન મનહરશંકરથી એ ખમાતું નહોતું; દિવસે દિવસે વિજય પ્રેમપ્રભાતું મન વધારે મળતું જોષ માનસિંહે વિજય પ્રેમપ્રભાને પરણાવવાની વાત બહાર પાડી; એમ થાય તો બળદેવજી રાજ્યનો સ્થાન થાય અને પોતાતું આનિષ્ઠજી થાય એ વિચારે પ્રધાન મનહર બળદેવને રાજ્યમાંથી ખસેડવા યુક્તી શોધતો હતો.

(નાટકનો આરંભ) આજે શહેર બહાર દશરાના તહેવાર-માં સાઈ શહેર નીકળ્યું છે. વિજય પ્રેમપ્રભા એક એકને મળ્યાં; પ્રેમને ઉભારે અરસપરસ પરણવા વચને બંધાઈ, આમ તેમ જ છે આજેજ પરણેલાં નવાં હંસનાં જોડાં પેઠે ઉડવા લાગ્યાં; એ માનસિંહે જોયું, હવે જલદી અન્નેને પરણાવવા વિચાર જાહેર કર્યો, પ્રધાન મનહરથી એ ન ખમાયું અને હગનલાલ નામના કોટવાલને પોતાના પક્ષમાં લઈ માનસિંહને કહી એ વેશવાળ હાથ બંધ રખાવવાની યુક્તિ ગોઠવી.

બળદેવના મિત્ર અને માનસિંહના વંશના ચતુરસિંહે પ્રધાન કોટવાલનો પ્રપંચ નહિ ચાલવા દેતાં જલદીથી વેશવાળ કરાવ્યું અને પડો અપાવ્યો, આથી મનહરને વધારે વેર બ્યાર્યું, અને દેવજી નામના એક ખાસ મહારાજના નોકરને લાલચ આપી બળદેવ માથે મહારાજને ઝેર દેવાતું તહોમત સુકાયું; પ્રપંચી મનહરથીજ દાંડના નિષામાં ચકચૂર થયેલા માનસિંહે બળદેવને પટ્ટણ સાથે દેશપારનો હુકમ કર્યો. સિપાઈએ જઈ બળદેવને

જલદી શહેર છોડી જવા કહ્યું; આ દગોળ છે એવો બહેમ ચ-
તુરને હોવાથી તે બળદેવની સાથે ગયો; મનહરનું હવે કાબુ; માનસિંહ આગળ દિલ્હીના બાદશાહને ખંડેણી ભરતો હતો હાલ
એ ખંડેણી બળદેવે ભરાતી બંધ કરાવી હતી અને બાદશાહને
એક વખત હરાવી નસાડ્યો પણ હતો એનું વેર બાદશાહને
ધણું હતું મનહરે દિલ્હી, બળદેવને દેશપાર કરવાના ખર્ચ દે
વળ મારફત પહોંચાડ્યા; બાદશાહને જોઈને લાગ મળતાં એક
દમ અદાઈકરી; હજી મનહર ક્યો નહિ બળદેવ ચતુર વિજય
તથા પ્રિયંવદા દેશ છોડી ચાલ્યાં છે તેમથી પ્રિયંવદાનું હરણ
કરવા તથા બીજા બધાને મારવા તેણે સિપાઈઓ દોડાવ્યા
લાંબો પંથ કાપી બધાં બેઠાં, ચતુર વિજય પાસેનાં શહેરમાં આ
વાતું લેવા ગયા, એવામાં સિપાઈઓએ બળદેવને ધાયલ કાઢ્યો
અને પ્રિયંવદાને ઉપાડી ગયા; ધાયલ થઈ પડેલા બળદેવને પાસે
ની હાવણીના શકાર માટે ફરતા ઇંચેજ અમલદારે જોયો તે
તેને સારવાર માટે ઉપાડી ગયો; ત્યાં બાદશાહના સેનાપતીએ
જાપો મારી માનસિંહ પ્રેમપ્રભાને પકડી દિલ્હી લઈ ગયો.

અંક ૨ જો

મનહર દિલ્હી પહોંચ્યો, માનસિંહ પ્રેમપ્રભાને મારી નાખ્યા
વવા પ્રપંચ ગોઠવી બાદશાહને પ્રેમપ્રભાને પરણવા ઉરકેયો; પ્રેમ
પ્રભાએ બાદશાહનો અનાદર કાઢ્યો માનસિંહે પણ ધિકાર ક્યો
બાદશાહે પ્રેમપ્રભાને કતલ કરવા તથા માનસિંહને સદાને માટે
કેદ રાખવા હુકમ ક્યો; ત્યાં દુરાચારી દેવજીને પણ વાત દાટવા
કુખ મનહરે મારી નાંખાવ્યો. પ્રેમપ્રભાને સિપાઈ વનમાં લઈ
ગયા, એજ વનમાં ચતુરે છાતા રહેવા એક યુદ્ધ પસંન કરી
હતી, અહીં ફરતા વિજયે સિપાઈ પ્રેમપ્રભાને જોયાં; સિપાઈ-
ઓએ પ્રેમપ્રભાને મારી નાંખવા કરતાં ક્યાંક વેચવાથી પૈસા
મળશે એ વિચારે તેને મારી નહીં નાખતાં પાસેનાં શહેરમાં ને

ખ્યાને ત્યાં લઇ જઈ વેચી; વિજયે એ બનાવ નજરે જોઇ આવી કાકા ચતુરસિંહને જાહેર કર્યું; ચતુરે વિજયને છોકરીનો વેશ પહેરાવી, લાગ મળતાં જો પ્રેમપ્રભાવ હોય તો લઇ નાસવા શિખવી એજ વેખ્યાને ત્યાં વેચ્યો; હજી ઉપલા સિપાઇઓ વેખ્યાને ત્યાં ગમ્મત કરતા હતા, ચતુરે એ સિપાઇઓની વાતચિત ઉપરથી પ્રિયંવદાની જાણ કદાચ મળશે એવે વિચારે તેની પૂઠ લીધી.

જંગલમાં એક કાતરમાં કેદ કરેલી પ્રિયંવદાને ધણા દિવસથી મનહર સહમગ્નવનો હતો, પણ તે માનતી નથી, આજે હવે છેવટ બળાત્કાળ કરવો એવો ઠરાવ કરી બિચારી નરમાળ શરમાળ પર મનહરે વાધ પેડે તરાપ મારી, ચતુર આવી ચઢ્યો પ્રિયંવદાને બચારી, નાસ્તીક પ્રધાનને ઇશ્વર સહમગ્નવી પોતાની જુમિ કુટુંબના વેરે ચતુરે ખંજર ભેંકી દીધું.

અંક ૩ જો

ચતુરે માનસિંહને છોડાવવા ઇંદ્રેજની મદદ લેવા ધારી ઈંદ્રેજી છાવણીમાં વેશ બદલી આવ્યો, ઈંદ્રેજને પ્રાર્થના કીધી અહીં બલદેવ જોવામાં આવ્યો, અને એળખાયો; બલદેવ સાંજે થયા પછી તેને જોજ હોદ્દાને સારી નોકરી આપી હતી, બલદેવના ઉત્તરી પણાં હેડળ ઇંગરેજી લસ્કર દિલ્લી તરફ ચઢ્યું;

વિજયને વેખ્યાનાં ઘરમાં ધણા દિવસ થયા, ચતુર આ કામમાં રોકાવાથી વાગદાસર ત્યાં જઇ શક્યો નહિ; વાટ ન જોતાં હવે લાગ મળતાં વિજય પ્રેમપ્રભાને લઇ પુરૂષ પોશાક કરી નાસી છુટ્યો.

બળદેવે માનસિંહને છોડાવ્યા; અને સર્વ બન્તપુર તરફ રવાના થયા, ચતુર વેખ્યાને ત્યાં ગયો. વિજય ન મળ્યો, ઉલટો સપડાયો; વિજય પ્રેમપ્રભાને લઇ બરતપુર જઇ પહોંચ્યો, અને કાકાના ઘરમાં છુપાઇ જવા ધાર્યું અહીં પ્રિયંવદા હતી તેની પાસે પાછો આ વેશ કરી આવી ફરગ્યો, અને ગરીબી બનાવી માડી તે દયા ઉપમવી જાહેર ન થતાં દાસી વેશ રહ્યો.

ચતુર ત્યાંથી એક મોળુ નામના નોકરનો ફોડી નાસી છુ
ત્યો અને ઘેર આવ્યો બધાં ઝોળખાયાં; માનસિંહ મહારાજ
પણ શહેરમાં આવી ગયાછે, દરબાર ભરાવાનોછે, ત્યાં બધાંને
આવવા કહી ચતુર મોળુને લઈ છગનલાલને પકડવા ગયો. યુક્તી
થી તે પકડાયો. અને તેને પાપનો પશ્ચાતાપ કરાવી ચતુરે સાધુ
બનાવ્યો; માનસિંહે પણ સંસાર ત્યાગ કર્યો વિજયને રાજ્યમળ્યું
ચતુર પ્રધાન બન્યો, સેનાપતી કાયમ, પ્રેમપ્રભા માનીતાને પરણી
સદ્દાની સુખી થઈ. પ્રિયવદાની સર્વ આશા આરસ પૂરી થઈ.

સમાપ્ત.

ચતુર વિજય.

અંક ૧ લો

પ્રેમપ્રભા }
સખીઓ } —

૧

મનહરનારી બહુ રૂપાળી સુંદરિ વાડી રહી ખીલી
ન્યારી ન્યારી વેલી સારી તરને ધારી રહી ઝૂલી
કો ગર્હવારી તનમન હારી થઈ રહી પ્યારી છે છખીલી
જાડો ન કરે વિચાર, ઉખેડીને નાંખે બહાર,
કુમળી રીખે અપાર, પેટ માટે પાપ સાર,
પ્રપંચે અજય માર, વગર વિચારે હાર,
હરી એક રાખનાર, નિરલય જયકાર,
ખાદું નથી નિલનાર, સાચાંને શી દરકાર,
સહુનો સાચવનાર, માટે દેવ કિરતાર.—મન૦

પ્રેમપ્રભા—

૨

હસી ને વસી આંખમાં પાંખ ડાખી,
કરે ગૌરવું વર્ણુ ઘેર ગુલાખી
પછી પ્રેમનાં બીજને પાણિ પોશી,
પતી પ્રેમી તે પ્રેમ લેનાર સોશી.

૩

પ્રેમ—કાલી થઈને કામ કરી લે કળા કરે છે કેવી!
બીજી—સ્વમજી નહિં બા શું બોલ્યાં તે હુતો જવી તેવી!
અધી—ખમ્મારે સખી લટકાળી! અરે વારે છખીલી અહો છણકાળી!
પ્રેમ—અંજે ચટકા હોડે ચાળા છવ જીવે રસીઆને,
બીજી—ઘોરસીએ શું માથું ફાડું વાડું આસડિયાંને!
અધી—વટાશે રહે ધીર ધરી,

બીજી—જેવી થાતી હશે તેવી થાશે ખરી;

અધી—બહુ હાથાં કહેવાયાં—

બીજી—તો લ્યોની આ ગાંડાં— ખન્નારેં

૪

પ્રેમ—લટક મટક લટકાળી ડાલે ! અરે વાહ !

હરખી હરખી રહી ઉપસી છાતી લપટી ઝપટી આહા ! લટકે
પ્રાણે ડબાની મરદન કરી કરી રહી ભીંજી રહી રમી રસ ભરી ખરી,
વીટી રહી રે રૂપાળી બે બાંયા ! લટકે

૫

પ્રેમ—હું તો વારો વારો વિજ્યને ગઈ વારી !

વિજ્ય—નથી વિજ્યમાં એવું તો કંઈ ભારી !

પ્રેમ—વાહેરે- મીઠું !- વાહ ! વિજ્યને

વિજ્ય—ચતુર છે ચતુરાજ સાચાં મશ્કરી શીદને કરો !

રહમજ નહિં બે એકમાં-

પ્રેમ—અરે વાહ શું સાચા દિસો !

રસિકેની વાણી રસિકે તન રસિકે જન રસિયાજ છે !

ચંદ્ર થઈ તારા બનેા એ પ્રાણે ક્યારે ફાવશે !

વિજ્ય—લોક કહે મને કાલો ઘેલો. વાહરે--

૬

વિજ્ય—માન સરોવર પર છે મોતી હંસ ન ત્યાં ક્યમ જશે !

પુણ્ય ખિલ્યાં કોમળ વાડીમાં બેગી ભ્રમરજ થાશે;

મન કંઈ કંઈ ઇચ્છે, કિંમત લાખી ના મિટશે- મન

૭

વિજ્ય—તું તો રૂપાળી પ્રાણે મોટી ચિતમાં ગઈ;

પ્રેમ—હું તો સદાની દાસી મારા પ્યારાની યદ;

વિજ્ય—વા વા ! રસીલી સ્નેહ નદી રહી શી વહી !

પ્રેમ—પિયૂ નહીને મેઘ ભરે ઉપર રહી !

વિજય—ઉંચી લહેર છુટે સેર છલખતે છખીલી !

પ્રેમ—ખડુ બોલા ! વારે બોળા ! વાણી કેવી રસીલી !

શ્યાણા થોડા થાઓ વહાલા—

વિજય—શ્યાણી બોલ બોલે કાલા—

પ્રેમ—ઓય મા— કેવા ધૂતારા ! કામણગારા ઠગારા ! વાહ !

વિજય—શાખાશ ! તું

૯

અનુર—નવી રીત નવરંગ નવો વખત નવા સંગ,
નવા જીવ જંત, અનંત-અનંત ! નવી
ગયા વહી કાંઈ કલ્પ જાય, વખત વખત ન્યારો થાય,
નિડર થાય બેઠ પાય, અનંત-અનંત, નવી

૯

અનુર—સદાય લીલી તે સુકી રાંડી તજ્યો સુહાગ,
હતી હતી તે ગઈ વહી કાળા ઉડે કાગ !
કુણે કીધી દશા બિચારીની દુખિયારી !
કુણ મુવા પાણુ હજી મુઠ ના રહી પુકારી,
ઘર ફૂટે ઘર ગયાં સોખતે અસર લગાવી,
ભરત ભુમિ થું રડે યથું થાવાનું ભાવી.

૧૦

પ્રધાન-મનહર } ચેતન રહીએ ભાઈરે (૨)
કોટ-છગજ

છગજ—શત્રુને હણવો સહુ પહેલા શાસ્ત્રે કર્યું લખાણ !

મનહર—રોગ વધેલો મૃત્યુ લાવે ચૂડા ફાટે રાંડ ચેતન

છગજ—વહેલા તે સહુ પહેલા જીવો શાસ્ત્ર તણા છે સાર,

મનહર—શાસ્ત્રી સઘળા લિક્ષા માગે મુખિયા થાય ગમાર. ચે.

સ્વર્ગ નર્ક એ સર્વ ગપાટા પહેલી કરવી મોળા,

છગજ—ડગલે ડગલે શાસ્ત્ર સમંતી તરવાનું છે તોળ. ચે.

૧૧

બારાગના—મેરી કરતે સરક ગઈ બંગરી !

બિંદ્રાબિન કુંનમે દખા સજની. મેરીં
ખરજેરી કર મેસે ચુરિયાં અપટ ડારી,
ફટ ગઈ સારી ચુંદરી ! મેરીં

૧૨

દરબારી—હાલ ચાલ ઢબ સરસ રસીલાં બેની. હાલં
બારાં—છુમક છુમક છુમ છતનનનનનન !

તનનનનનનન- સનનનનનનન (૩) હાલં

દરબારી—આવોજ પધારો- ઉમંગ વધારો !

બારાં—ધિટ કિડાંન ધા- ધિટ કિડાંન ધા- ધિટ કિડાંન ધા-
ત્રકિટ થોમ. હાલં-

૧૩

બારાં—દિન આજે આનંદનો નાચો સખી રંગ રંગથી.
રંગથી રંગથી રંગથી રંગથી રંગથી હો ! દિનં
જોડી રૂપાળી મળી હીરા કંચનમાં-
ગાઓ સખીરી આજ ઉમંગથી- નાચોં
મેલીએ વધાવો રૂડાં તોરાણ બંધાવો,
આનંદે ગાઓ મળી સંગથી. નાચોં

૧૪

જાણુર—જાણુ કદર જાણુ.
સારજ સુંદર હંસ સૌશી લે છે.—જાણું
પારખે ઝવેરી માણી, બીજથી ન શકે બની,
સારા સાર જાણુ જલ, ધન્ય છે ધન્ય છે,
ધન્ય, ધન ધન ધન ધન—જાણું

૧૫

જાણુ—ઘટી શકતી થયો ધરડો કયું કૃત્ય દૈત્યનું રૂડાં

ફસાવી બાળકી નાની કર્યું ફટ બેઠિનું ભૂંડું—ઘટીને
 ફસાઈ તો ભલો કાપે, ધણી ઘરડો થું મુખ આપે!
 પડે બાળા જીવિત પાપે, મરે ત્યાં સધી સંતાપે—ઘટીને,
 કર્યું નહિં કામ કઈ આવે, કુકીર્તીનાં બિયાં વાવે,
 મુતો મરવા ઉઠીભાવે, ભજન કર કામ તે આવે. ઘટીને

૧૬

દેવજી—મારી લાડકડી લેલે જરા ખારે લેલે જરા ખા—
 લાલ—જીવતી જીવાનીમાં મૂઠું હાથ મારે મૂઠું હાથ મા—
 હાથ પિટચા ટચરા,

દેવજી—ભલે ટચરા રે કચરા!

લાલ—નથી ગમતા મને જરા!

દેવજી—ગમે શાના આવી જરા!

લાલ—શીદ જીવ ખાઓ મારો?

દેવજી—હું તો નાકર છું તારો,

લાલ—મળ્યો ઘરડો ગધાડો,

દેવજી—ભલે ગધાડો કે પાડો,

હું તો તારા ઉપર જાઉં લાડકડી વારી!

લાલ—પડા ધોળી મૂછે ધૂળ મરી જાઓ હવે હારી. મારીને

૧૭

દેવજી—લાલ થાય રાજીને દિલકું ખુશી થાયરે ભાઈ;

લાલ કરે લટકો ને મનકું હરખાયરે ભાઈ;

રૂપિયા દેખી લટકો કરશે ગોરો હાથ ગળામાં ધ્રુરશે,

લાડ કરીને સાથે ફરશે. હેં ! હેં ! હેં ! —લાલને

૧૮

મારંગના—રહેજો મધુમે, મતવાલો, કલાલી મોરી પ્યારીરે પ્યાસો
 લાવ, રહેજો.

જનો અશીમ મગાવ કાલો કાઠ કમુંબી રંગ

ધ્યાણ ઉપર પિલાઉતો રસિયા મચાવે જંગ. કલાલી૦
જંગ મચાવે જંગ તે રહેજ શિતલ ખની જાઉં;
ભીજું ધ્યાણ મેળને ને હું પણ રંગિલ થાઉં. કલાલી૦

૧૯

શિષ્ય—રચી રચ ત. અજબ પાતી રહ્યો અજાની અટવાઈ,
સુપારે સૂર્ય ઉગે છે ને રહ્યો જ્ય સંતાઈ. રચી૦
કર્મો છે કાગદો છે, કદાપી ના ચુકે કોઈ,
નહિં જાણે પાતુ અર્કે સૂરે પગ ખાડમાં જોઈ રચી.
માર રચના આ નટનરની રહ્યા છે ને નરનારી,
કોણે પોતી પાતુ પડુ ગિરનાર મન રહે હુશિયારી ર.

અનુર—

૨૦

જે આગુ રજપૂત નાગ હર નું નાચે બને રચ તું
જે જાણે ના નાગ રાન નવ તે જાતે કુખી થાય તું
તે તે રાવ ગણાય સહાય સાનો પોતે વિચારે બધું.
કાચા કાન ખરાબી તારી કરશે વાંસથી પસ્તાય તું.

૨૧

પ્રિય—શુ રે થશે હરી રહમજ પડે નહિં રરકે જમાણું અંગ.

વિજય—છાતી રહે શિદ્ધ રદન કરે માં હરિ સાચાનો સગ

રાગાને સુખ આપશે સતનો સાચવનાર,

માણુક હીરો આપતો કુંદનને મળનાર. શું૦

પ્રિય—સતિ નાશી સુત સદગુણી હરિશ્ચંદ્ર રાજન,

સત પણુ સુખ હૂંધ્યાં સહૂ નિચ ધર વેચ્યાં તન. શું૦

અનુર—રવર્ગ મળું છેવટ થયાં પોતે પ્રભૂ પસંન,

સત્ય તરે છે સર્વદા સતિર. ધિર ધર મન. શું૦

૨૨

શિષ્ય—આ વાદળી આવી ચઢી, ચઢી ના પડી રહે છાંયા,

જશે એ વાવલિયા વાયા હાં- હાં- એ.

થડી એ ઉત્તરનારી ખરી, રહે ના સ્થીર સજ્જ કો કરી,
ધિરજ છવ સહુના સાથી હરી. હાં- હાં- સહુ
ખસ્યો રવી વાદળી આ ગઈ ખસી, હસી સહુ દુનિયાં
નાન ઘેસી,

ઘડીમાં નિરભય જળ રેલી. હાં- હાં- નિરં

૨૩

વિજય—અરે આ છવ ને કીધા માખાપે ઉપકાર !
જન્મ દીધા તે પ્રથમ પ્રભુજી, માએ નવ માસ વેઠ્યો ભાર. અરે.
તુજ સુખ માટે રસ સર્વે છોડ્યા, તને સુખી જીવે સુખ્યા
અપાર-અરેં

છાતીએ રાખ્યો ખાંધે ચઢાવ્યો, મારો લાડકો કહી લીધો
હાર. અરે.

એ ઉપકારીનું કાંઈ ન કાઢું, તને કપુત હજાર ધિકાર. અરેં

૨૪

અળદેવ—નથી હાથ પગ પણ વટલાઈ પ્રેમ કર્યો એ પૂરો
ઝૂલાવે ઝંધો તર રંગે કઠિણ પણ નરમ શૂરો,
સાચી પ્રીત કરી, ડાલાવે રહી ડાલી.—સાં

૨૫

અળદેવ—ગઈ થાકી પ્રાણ પ્યારી ને સૂતી.—ગઈં
પડ્યો કોમળ પર તડકો ભારી, ગઈ કરમાઈ એ રૂપાળી! ગઈં
લતા નાનુક પુષ્પની બલિહારી! લે મધુકર રસ વારી વારી—ગઈં

૨૬

અળદેવ—સેનાપતિની કઠિણ જાંગપર સુંદરી થઈ સૂખાળી,
કાઠણ કઠિણ પછુ પ્રેમ પાસમાં લીધું શું મન વાળી!
વાહ પ્રિયા બાળી, શી રસમાં રહી રાળી!—વાહં

૨૭

લાલો } પૈહા આલે અંગરેજ લોક આજ તો તાજ થયા,
પેમલો } મેતરાણીને પોલકાં પેરાવીને રાજ થયા.

પરી પાટલૂન ને કોટનામ, લાખ્યો પોઠાંમાં જઈને મુકામ,
પીધી તાડી કે રંગનું જામ, લઈ ખેરીને ચાલીયા—આમ-
આમ આમ. મેલં

આટી પૈહાની વાત, હેલ પડે હારી રાત,

નીચી હંચાની જાત, મારે મજાને જાત-મેત૦

૨૮

સિપાઈ—ચલો સાહેબ ચલો સાહેબ કયું કરતે હો દર?

દેવ—અરે બાપરે! અરરર હાયા કેમ જવાશે ઘેરા

દીધા ફસાવી, મળે નચાવી. હવે શી થાવી આવી ધુળરી!

સિપાઈ—ચલો કરાઉં દહેરા! —અરે.

નહિ ચલતે હો!

દેવ—મુવારે રામ.

સિપાઈ—કયા કરતે હો!

દેવ—સાહેબ સલામ—

સિપાઈ—એ ક્યસા અધિર! અરે૦

૨૯

વિજય—મનની રહી ગઈરે મનમાં, માત (પતા કયા પ્રેમપ્રભા કયાં
આવો પડી શી આજ્ઞાચિતી આકૃત! રહી૦

વિરહ સૂર્ય ચઢી તપશે ભારે, પ્રેમકલી કરમાશે ત્યારે,
કિસમત નહિ ભ્રમરા ફુલ તારે, ભંગ પડ્યો રંગમાં
શું સંભારે શું વીસારે! ક્યારે બધાનું મૂખ નિહાળું? રહી...૬

૩૦

પ્રેમ—કોણ આશા પૂરી પાડે તું વિના રહી. હું આશાની ભરી,
શેતી રહી આ એકલી ના ધીર રહે ધરી ઉગારે તું હરી.

પ્રેમીની પીડા પ્રેમી જાણે એક સારસડી, ઝુરે જતાં મરી.

તું કરે શું દેવ હું હિણુભાગિણી ખરી, પોતાથી ના કરી. કોણુ૦

૩૧

પ્રેમ—નમાઈને માણુક મળ્યું માણ્યું સઘળું સૂખ;

ઘરમાંને ઘરમાં ગયું કોને કેવું દુઃખ ?

વિજય સિધાર્યો વન્ન પ્રેમપ્રભા ભૂલી પડી !

ઝૂરી ઝૂરી જાય છવ કોને કહે બાપડી !

બાપૂ કહો દુઃખ કેવું છાના કેમ રહેવાય !

વિજયનું નામ લેતાં હાયરે રડાઈ જાય !

હુ તો એકલી અહીં રહી વિજયે એકો કયાંય !

વિજય વિજય મારે વિજય વિજય રમરી છવ જાય.

અંક બીજો

૩૨

વાર્ડાંગના—(ધ્રિફટ તોમ ધ્રિફટ ઊમ ઊમ છનનન-
તનન હી હી તા હી હી તનનન-
હી હી હી હી તનનનનનનન-(૩)
છક છક છક છા છક છક છક છોમ-
છનનક છનનક છોમ, તનનન તનનન તોમ-
કિડાંન ધિટ ધા, કિડાંન ધિટ ધા, કિડાંન ધિટ ધા-
છા છક છા છા છક છા છા છક છા- ધ્રિફટ૦

વાર્ડાંગના—

૩૩

અરે હારે હો અખારક, શાનો પ્યારે શાહ- આલીરી.
થેઈ તતા તાતાતા થેયારે, તા થેઈ તતાતા થેયારે- શાનો૦
હરનિશ રતન રહેા સદા. તું શાહેા દિલશાહ-
સખખ તેરા નાવ હો હો ગુલશન આખાહ-
દિર દિર તતાતાતા થેયારે થેઈ તતાતાતા થેયારે- શાનો૦

૩૪

પ્રેમ—હું કંવારી ને પરણી ગઈ—

કયાં હું ને કયાં તું શી આશા રહી! હું૦
લાજ ન આવે વખત ભુંડાને, બેઠો પિશાચ થઈ. હું૦
થરડા શાહ બાળકીને ફસાવી, લાજ શું બેસો લઈ! હું૦

૩૫

પ્રેમ—એવી હીણીએ વઠાળી દેહ જાતને લજ્જવી,
માથે હાથે કરી ટીલી લાવી, પાપનાં જાળાંમાં આવી,
અપકીર્તી બીજ વાવી. જીવતાં શરમ નાવી! હીણી૦
ગઈ સાર કરતાં સપડાઈ તે ખરડાઈ તે ખરડાઈ તે,
હિંસક નરને હાથે ચડી ફસાઈ તે ફસાઈ તે,
ધિક ધિક તેનું નામ, ફટ ફટ તેનું કામ,
સ્વર્ગ તજ નર્ક કામ, લીધું તે જોડું તમામ. હી૦
વળી પુરૂષે ફસાવી નારી, વઠાળાને કીધી પ્યારી,
ઠાણું કામ કીધું ભારી. પ્રજ્ઞના ભય વીસારી,
ધિક અવીચારી ધિક ધિક સતહારી ધિક,

ધિક બની પ્યરી ધિક, ધિક નરનારી ધિક,
તેનો જાતને ધિકાર, તેની માતને ધિકાર,
તેના તાતને ધિકાર. તેની વાતને ધિકાર,
અરે જાઓ, જાઓ હું નહીં એ બીજી લુંડી બનવારી.-હી૦

૩૬

મેઝ—આશાનો દરિયા ભર્યો પડી નાની નાવ,
ઉપડતાં અફળાઈ તે દુરદૈવનો ભાવ.-આ૦
હરીને આફત આપવી બચી ગઈ દુરભાગ,
ભરદરિય પડી ને ચઢી તોફાનને માગ-આ૦
ગઈ ગઈ ને બચી ગઈ વળી મળી સુંદર ખેટ,
તોફાને લંગર તુટ્યું લખી કરમે વેઠ.-આ૦
ઘસઘઈ વમળે પડી હાય ગઈ ગઈ થાય,
એકે જતે તો ખેર રે સઘળું ગયું હાય.-આ૦

૩૭

અતુર—ગતિ તુજ ગહન હરી હરી સતનો તું તો પાલનહાર.
જીવ અનંત સદુ બાલક સરખાં,
લેછે ભાળ ભાળ રખવાળ કરે તુજ પ્રજ્જી,
તારી કૃપા થકી ફરવુ, સર્વ પ્રાણીને પોષે તું. ગતિ૦
જલ સ્થલ નિયમે ચાલે, નિયમે રવિ છૂપી જાય,
સકલજગ વાપ્યો યશ દાતાનો હે શુભ મતિ તુજ,
અચલ અમલ ત્રિલુવનમાં સત્ય હરી,
સત-ને તું દેવ રહે છે સ્હાય. ગતિ૦

૩૮

વિજય—મળે પાપી તો કડં ઠાર આવાર,
ચોરી શું કરી પાપી લજવ્યું નામ ધિકાર તુને અભાગી. પા૦
પાછળથી ઘા ને કરે રાણમાં રચે પ્રપંચ,
ફટફટથી પાછળ પછી કહેવું રહ્યું ન રંચ.
ખા - પ્ર - ને - ખા - ની - ભાળ-મળે૦

૩૯

ચોથી સપાઈ—મય ઉનસેનેકા પડલું.
અધા—જાને દાજી કામનગારે હુંડું તાંત બજાને વાલે,
તિરછે નેન વાલે- પથ્થર ઉડા ડાલે,
કોટી કુંમ વાલે- બડી ખૂંમ વાલે

ચોથો—હૃદયે જ્યાં બાત કરના મામલા હય જંગકા,
બધો—હડને વાલે લાલખાંજ દખલો હય ઢંગ કયામચ.

૪૦

ચોથો—ગરમ પકાવું સફરકા સીરા.

બધો—વાહવા ! વાહવા ! વાહવા ! વાહવા !

ચોથો—ગરમા ગરમ માલ. ભજિયે કચોરી લાલ,

ઉપર પૂરીકી તાલ, ખટ્ટી ચનેકી દાલ;

ઉપરસે ખાંડી તાડી અચ્ચાર નીરા. ગરમ

કપડે બી મજેદાર—

મખમલ સેદીન અચ્ચાર ફુલેવર હીરા માનક મોતી જેવર,

પલગ ખુરસી ચોક અચ્ચાર દેખલ હુક્કા મુગમાઈકા લંખાનલ,

અત્તર ખુશબોદાર લિયા કર, ખાપી કે બસ મોજ દીચાકર,

સે જતા હું ચલ અપને ઘર, આશક હું માશુક તેરેપર—

જ્યા કરખાન કરે, પ્યારી દિલજાન કરે—

ઘરકો મહેમાન કરે આનેકી શાન કરે—

ઉપરસે ખાંડી તાડી અચ્ચાર નીરા. ગરમ

૪૧

વિજય—દૃષ્ટી લઈ ગઈ હરીને ! રસીકી, છબીલી,

રૂપમુદરી છે ગુણની ભરીછે, રસિકા ખરી છે,

કપડે કરીને, છબીલી ઠરીને, ચિતકું હરીને,

દુખથી ડરીને, હરીને સ્મરીને.

દૃષ્ટી

હૃદય કમળ ખિલવ્યું તો પ્રભા—

ઝટ ઝબકી ગઈ, શું વિજયા—

બા— જો— કા— માણ કરીને!

આ— આ— આ— આ— આ— આ— આ—

દૃષ્ટી

લાલ—

૪૨

બાળકપાણમાં પ્રપંચ કીધા, જીવાની ગાળી નીચ કામે;

કીધું નહિ સુકૃત્ય હીણાએ, મુર્ખ નહિ સમજ્યો નામે. બા

કચો નહિ ઠરવા નવ દીધી, પિશાચ શું સાર પામે!

ઘડપણમાં પરણી બાળાને નીચ ઠરે ના કો કામે. બાળક

૪૩

છોકર—ઘરડા કાકાની આ નારી સારી સરીને ડરાવે,

માર—રડવા અચ્ચા આંખ્યા કાંથી!

છોકરા — સારાં શેર ને થરાવે. ઘરડાં
કાકાને પાણુ મારે કાકી કરે ઉઘાડી ઘરની ઢાંકી,
કાકા બુજરક કશું ન થાય અ.ખર કાકી ઘરને ખાચ- કાકાં
જમડા ટાંપે પરણ્યા નાર એ કાકાજીને ધિકાર,
કાગ ચાંચ અમરત ફલ જાય બિન ફાકટની જોડી થાય. કા

૪૪

છોકરાઓ — મારે ધમ્મા ધમ્મરે મારે ધમ્મા ધમ્મ !
લે ઘરડાનો દમ્મરે લે ઘરડાનો દમ્મ.
ધક પાણુમાં કાકાને કાકી મળ્યો નરકનો જન્મ,
લપ્પડ થપ્પડ લાપટ ઝાપટ મુક્કા ભમ્મા ભમ્મરે. લે
સુખ જોવા પત્થરો જે ઘરડો માર ખાય હરદમ,
લપ્પડ થપ્પડ લાપટ ઝાપટ મુક્કા ભમ્મા ભમ્મરે. લે

અનુર

૪૫

આંખામાં આવે આતસ.
ઝેર ઝેર વેર વેર—
વ્યાપી રહ્યું છે, શું છોકું હશે!
ક્યારે મળે વેર વળે ઉમેદ કળે— આં
ફરિ ફરિ કરે જન મને ધાર્યું કરે,
રજપુત રણચઢી નહિ પાછો ફરે— વ્યાપી.

વિનય —

૪૬

પ્રિય ખ્યારી શું હશે! પુરી આશ થશે !
મન તલશે, પ્રેમ ઉછળશે, શું ફળશે ! ને,
મળશે વળશે, છલ બલ આ વેળા ઘરની ભશે પ્રિય.
મન અંદર સુંદર છબિ વસિ રહી,
ક્ષનમુખ આવી ઉભી ને હસી રહી,
હસીને— ધસીને— ખસીને શું ગુણવાળી બેઠશે ! પ્રિ.

વાર્તાંગના —

૪૭

ધુમોરે રાજ ધુમો રાજાળી જીવાન—
એ અખિયાં ઘેરી બનીરે, ઘેરી બની— રાજ.
હુટી ફાટી ઝૂપડી પ્રિગડ ગયે દેવાર,
જાણી નહીં, નહીં રાજાળી ફરિયાદ.

નજરિયાં કેસી બની રે કેસી બની
જેસાં નાજો અદાકા કમાન. એ૦

૪૮

વારાંગના—કમુંબી કમુંબી કમુંબી કમુંબી નેના હો ગયે,
કહાં જાગે સારી રાત . ન૦

એકતો [૩] મય રાજકી ખેટી, ફુજા હારા જમાદાર-ન૦
અરેહાં [૩] મય અમ તુંસે હારી. જલજાઓ તેરા પ્યાર. ન૦

૪૯

વિજય—તનુમ દેરના તાના તનદર તનદર.

તનન દેરના દો તનદો તનદો-

તનનનનનનન તનનનનનનન. ત૦

ધુકમ છુકમ છક છા છકછા, પપપપમ પધની સાસા-

તન નનનનનન ગાવે બજાવે નવિનકૃત્યન થન થનન નચાવે

ગોપા ગુન હરિકા રિઝાવે, ગાવે બજાવે.

આડ ખ્યાલ ધિરકિટ તનનનનન ધિરકિટ ધાધાધા-ત૦

૫૦

સિપાઈઓ—અહા! આંખોમે કયા દહેર આઈ!

૪ થો—ભાઈ દાર પીચા દાર પીચા.

કહેતે નિષા ખરાબ વો બેખ્યાની,

બધા—સારી ફુનિયાં બનો હય દીવાની,

૪ થો—નિષે પાસ ચારો ફુનિયા હય ફાની-ભાઈ

બધા—એક પંસે મિયાંને ગુમાયે

૪ થો—બાપ દારકા નામ બી બડાય,

બધા—સાથ નાક બી થોડાસા કટાય. ભાઈ૦

૫૧

માજુ—પ્યારેપર કુધ દીવાની.

અનુર—જોતારી!

માજુ—કરના જલદી મહેરબાની, મય વારી!

એ ફુખ દિલકા કયસે સહેના?

અનુર—વારે વહુવર ખાસાં પરજ્યાં!

માજુ—જેન મરે નહીં કુધ એકલી આના જલદી!

માજુ—મસા બંદગી, પ્યારે૦

૫૨

મે ૬—આવીને ફસાઈ હાય, મૃત્યુ હાય ક્યારે થાય!
 વિજય મારો બેઠો ક્યાંય, બાપુની દશા શી ત્યાંયા!
 મિત્રી કીધી આવી આશ, હાયરે થઈ નિરાશ.
 પોરસોને મુકી પામ, ખિંચી લીધો મારો ગ્રામ.
 કોણ બીજું બહારે ધાય, એક વીના સહાય થાય.
 વીધીએ ફસાઈ હાય, ઝુરી ઝુરી છવ જાય.

૫૩

વિજય—છબિ પડિ ગઈ ઝાંખી સુદરી જી સુકાઈ,
 કર દઈ લમણને વાતમાં જી ગુંથાઈ,
 નયન રસિક જેને આમુંડાં જાય આલ્યાં;
 મે ૭—હર હર થયું આ શું વીધીએ વેર વાળ્યાં.

૫૪

મે ૮—ઉછરી હનલાગી વેલી બની જોખન મદમાં વેલી.
 ભ્રમરાને ભુજાવી દીધો લપટાવી ફાકટ લીધો.
 કુલડાં ખિલતાં અટવાઈ પીવાયો રસના પાઈ.
 વિજય—સખીરે તજ ચિત્તા તારી જોખીને મળે ગિરધારી.
 હુટશે દાંધ માખણુ ભાવે વર્ષા રતુ જળને ભાવે.

૫૫

શિ- ૬- રો- રોકો ન મોરી ડગરિયાં શ્યામ.
 હો પ્રિજ્વલિયા હો બાડકો રસિયા. રા.
 અપને બાપી બારી દુલરિયાં, હાથન છૂવો રસરિયારામ,
 પડ ગઈ મેં બેદરદીકે પાલે દોદો ભરાવે ગગરિયાં
 રામ હો.

૫૬

શિ-૬- ૭ મો—ઊડી જતું હંસારે કઈ જતું શું તારે!
 મામાદે આવેરે કોણુ જાણુ કે ક્યારે! જી.
 ક્ષણિક છુદગી જાય ઝપાટે કરવાનું નવ થાય,
 મયામાં ગુંચવાયો ગાથાં થેલો ખાધે જાય;
 કિસમત દુકારે ક્યાંયો થડને ધારે!
 આ માયાના મુખ્ય સત્ય શ્રી સત્ ચિત્ત રૂપને જાણુ,
 હાય હાય સહુ આ ફાકટની મિલાવ સતયો પ્યાનુ;
 હોના આવે સાથે રે તેડું ત્યાંનું આવે ત્યારે, જી.

૫૭

અતુર—બંદ નિવાજ તું દાતા તું ત્રાતા પ્યારે; બં
હમ બંદા ફંદેમે તેરે, તું બંદા હય સતકે ડેરે,
વર્ષાફલ ભઈ બાદલ ઘેરે, પાવે અનાબ. તું
સુક પાની ફાની હો બને, કિસમતને માની સો આવે,
નિરભય સખકા ધ્યાન લગાવે, રાકા અવાજ. તું

૫૮

મિથુંવદા—રે હય નિરાધાર પાપી હાથ હું ચઢી,
પાપી હાથ હું ચઢી હાથ એકલી પડી. રે
પાવની ગુફા મહી હરાણી ફસાય જમ,
આ પાપીના અવાસમાં આવી ફસાઈ તેમ. રે
સીતલ દમયંતી તારાને હરી સહાય તું જાણ,
તું સહાય થાજ દેવ તું પર આશરો રહ્યા. રે

અંક ૩ ને.

૫૯

બાળદેવ—આવે તરંગો વિવિધ હવે તો સાફ પ્રભૂજી સહાય દિગ
તો. આ

આ આખર તોફાન ચઢ્યું છે કાળ ગતી નથી કળવા દેતો. આ
તું બેસી જગ પાર ઊારે તુ તુ હર સહને ઘં બના. આ
આ ભવસાગર કોઈ નશ્વારો નિરભય તુ હરો અંકજ તો. આ

૬૦

છોકડાંઓ—શ્રી બલાંઈડ માઈસ સી હાઉ ઘે રના!
એન્ડ એલ રનીંગ આફ્ટર ધી ફારમસ વાઈક,
શી કટીંગ ઘેર ટેલ વીથ એ કારવીંગ નાઈફ. શ્રી

૬૧

અતુર—રજો દયા પરમ ધર્મ વો હય
કુબતેકો બચ્ચાઓ દયા કરકે, ગત સખકો બીચાગો. રે
લેખનેકા દયા ધર્મકો પરમારથ રહે સંગરે,
પરમારથસે સ્વારથ સુધરે આશિશ દેત હજરો. રે

૬૨

પ્રેમ—સગન લાગી લાલચી ને ગઈ વારી.

નિય—પ્યાર તારમાં ગઈ લપટાઈ ઉનમત કાચા તારીજી

ચે- નાચી મલી

વિજય—વારે બહાલી!

પ્રેમ—રડાવો તો ખુશી તમારી. લગન.

વિજય—મારા સમ જો રડે રસીકા રવાણી સખી થા ધીરો,

પ્રેમ—જાણ્યું ડહાપણ ખુશી ધણીની હવે કુંતો આખરહારી. લ.

૬૩

માણુ—અરે જરે મેરી બાઈ—

પ્રેમ—જરે દીવાની.

માણુ—લટકા મટકા ઉંહું. ઉંહું. ઉંહું!

કહેતો ખિરીઆની બનાઉ, કહેતો તરકરી ખિલાઉ,

કહેતો મીઠાઇ મંગવાઉ, કહેતો ફલેમી સાઉ.

જરા હસકે તો ખોલ, ચ ઘુંઘટકો તો ખોલ;

પ્રેમ—અરે જરે જરે ફટ તને ખીજું શું ખોલ!

માણુ—અરે વારે વારે. ફટ.

વિજય—ગમ ખારે ખારે. ફટ.

માણુ—અરે હારે હારે! ફટ.

પ્રેમ—અરે જા જા અહીંથી ટળ!

માણુ—લે તબ ખા મીઠાઈ!

વિજય—અરે જરે મેરી બાઈ—

માણુ—તું લે ચપ. * * *

પ્રેમ—

૬૪

નમી નમી નાજુકે એ ચાલી જાય નયને નચાવી. ન.

વાણી રૂપ ગૂણ એક પ્રેમ તો અપૂર્ણ છેક,

વાહરે ભલો વિવેક, વાતમાં રસાવી. હાં! હાં! ન.

ભલે કપટથી છુપાવો, છાના છાના રાજ થાઓ,

સખીને ભલે સતાવો, સાર શું રડાવી! હાં! હાં! ન.

વિજય—

૬૫

શું સખિ ઘેલી એ પ્રેમની વેલી ને કોમળ અંગનો કાંત રૂપાળી!

રંગે રસેલીને છે અલખેલી એ ફૂલ ગુલાબનું કિસમત મળી!

એ કળિ કોમળ ને વળી ખીલતી મિષ્ટ કળોતણી સુંદર વેલી!

જમરનો સ્વર કને પડે પાણુ એ નહીં કેતાં નિરાશ ને વેલી.

આ ધિરિ આ ધિરિ સાવધ મુંદિર હું રસિયો નહિં કેદી સતાઉં,
રંગ ઉમંગમાં સંગ થઈ જઈ જહારના ભારનો સાર ખતાઉં,
થાય ઉદાસ દુભાય મુકાય કુમુદની શું તને હું કરમાવું !
એમ સખી ગઈ શું પરખી પ્રિય કાજ બિછાનાંમાં બાલ બિછાવું.

૬૬

વિજય—નખરાં શું ખતલાવે હાલો હાલો રે પ્યારી જનની !
પ્રેમ—વારેવા ! વારેવા ! વારેવા ! વારેવા ! વારેવા ! વારેવા !

વાહ. નં

શ્યામળી ખડું રહ મજે સહુ વાતમાં અંતરની હજીએ ન જણાવે,
વિજય—ધેલી અલી ખરી ધેલી થઈ ગઈ !

મેંદ શો અપરાધ દયા નવ આવે !

સર્વ છુટાવો શકે નટનાગર પ્રીતીનો ભાત ન કોઈ છુપાવે !

વિજય—વારે શ્યામળી !

મેંદ—જાણી જાણી !

વિજય—વાહ વાહ વાહ ! બેઠી માની શું નિશાની !

અન્ને—વાહ ! વાહ ! વાહ !

પ્રેમ—મારે તો છવનાધાર.

નખરાં,

૬૭

જલર—તેરા જન મે લઉં.

મેંદ—ગઈ તો મય બી ક્યા કરીં વા વારે—તેરાં

જલર—નક્ટ કરેગી ભારી ભારી ખાતાં રે,

મેંદ—લેને મઈ મેં મોકાઈ વા વારે—તેરાં

જલર—માર બિના કહુ કાર ન આવેરે !

મેંદ—કર ક્યા મે બાઈ વા વારે—તેરાં

૬૮

મેંદ—જનેદરે બિચારા એ ક્યા જનને ?

જલર—માર ખાચે બિના તું નહિં માને !

મેંદ—તું જનતા હો તો સમખાને.

જલર—બિચમે તું બકબકબક મત કર,

મેંદ—વારેવા દેખા તેરા કર !

નજર—ચુપ ચુપા કેહતી હું ચુપકર,

મોજુ—એ જોત લગારે,

નજર—અધ્યે તો લે દુસરા ખાલે,

મોજુ—મારે મારે મારે મારે,

નજર—સપુર સપુર મત હાથ ઉઠાવો—

મોજુ—મેરી માત્ર તું મર જાઓ,

નજર—હાજર કાઈ—

નિષ્કામ—જો દેરખાઓ.

નજર—ક્યારી કર પકડા લે જાઓ,

મોજુ—મય યોખાર કરા દુંગી તું જાને.—જાન૦
૬૬

વિજય—ધીરે ધીરે અલી પિગૂજ પૂરી બેઠશે,

રમિક પાસ રંગથી તું જાભરી થશે.—ધીરે૦

પહેલો વિખટો માણ મિય કહી ધસીને,

ગુલ્લ ગુલ્લ કરિ ચુમીનો માર મારશે.—ધીરે૦

ગાડલી લલિતરદસ પ્યારી પ્યાની કહી પછીયે,

મનડાની આશ પ્યારી જાન પુરશે.—ધીરે૦

૭૦

મિયંરદ—જાને બીજી શેતું ધ્યાન ગ્રેમમાં રહી મરી.

થયું ન થયું ન યાશે! શું થયું હશે હરી? એને,

ખધાં કરતા હશે શું! કુશળ કાયા હશે!

રડે આ એકલી ઉભી ખતાવે કાણુ હરી! એને

કસાઈથી છૂટી છતાં માણુ આ છોડે નહીં,

ચરે ના કે પીચે ના જીવ સુરે જાય હરી— એ૦

૭૧

જી એવી મિય વિજય જેવી.

